

אלא שכר כותבין — מאי טעמא אין בהם סימן ברכה?

אמר רבי יהושע בן לוי: סיבת הדבר היא, משום כ"ד תעניות שישבו אנשי כנסת הגדולה על כותבי ספרים ותפילין ומזוזות, כדי שלא יתעשרו.

שאלמלי הם מתעשרין, הרי הם עוזבים את מלאכתם ואין כותבין.

תנו רבנן: כותבי ספרים ותפילין ומזוזות —

הן, ותגריהן [הסוחרים המוכרים אותם], ותגרי תגריהן [הקונים אותם מן הסוחרים ומוכרים לאחרים], וכן כל העוסקין במלאכת שמים — לאיתווי מוכרי תבלת לציצית — אינן רואין בממונם סימן ברכה לעולם.

כדי שלא יתעשרו ויניחו את מלאכתם.

ואם הם עוסקין בכך לשמה, כדי שתהיה המצוה מצויה לכל הצריכים לה — רואין הם סימן ברכה! שכיון שעוסקין במצוה לשמה, אין לחשוש שיניחוה מחמת עושרם.

בני ביישן הוו נהוג, דלא הוו אזלין מצור לצידון במעלי שבתא [בערב שבת]. ואף שערב שבת היה יום השוק בצידון, החמירו על עצמם שלא לילך לשם, כדי שלא להבטל מהכנת צורכי השבת.

אתו בנייהו [בניהם] קמיה דרבי יוחנן, ואמרו לו: אבהתיך [אבותינו] קבלו עליהם חומרה זו, משום דהוה אפשר להו להמנע מן השוק, לפי שעשירים היו.

אבל אנן, דלא אפשר לן להפסיד את השוק של ערב שבת שבצידון — מאי דיננו במנהג

ואנשים שבשעה שחולקים עם אחרים נותנין תמיד עיניהם בחלק היפה ומקפידים ליטול אותו לעצמם

כל אחד מהם אינו רואה סימן ברכה לעולם! מאי טעמא?

לפי דתהו [תמהים] ביה אינשי, ומלעזים עליהם. ומתוך כך שולטת בהם עין הרע.

תנו רבנן: ד' פרוטות אין בהן סימן ברכה, לעולם. ואלו הן:

א. שכר כותבין [סופרים].

ב. שכר מתורגמנין העומדים לפני החכם בשבת, ומשמיעים את דרשתו לרבים.

ג. ושכר יתומים. הנוטל מעות יתומים לעשות בהם סחורה, כדי לחלוק עמהם את הריוח מחצה על מחצה.

ד. ומעות הבאות ממדינת חים. אדם המשלח תמיד את ספינותיו לסחורה במקום סכנה.

והוינן בה: בשלמא שכר מתורגמנין אין בהן ברכה, משום דמיחזי המתורגמן כנוטל שכר עבור מלאכה בשבת.

וכן מעות יתומים נמי, היינו טעמא, משום דיתמי לאו בני מחילה נינהו. ואם יקפח את חלקם בריוח הרי זה גזל בידו.

וכן מעות הבאות ממדינת חים, אין בהם סימן ברכה, משום דלאו בכל יומי איתרחיש ניסא. וכיון שהוא מסכן תמיד את רכושו, סופו בא לידי הפסד.